

Mój życiorys

My resumé

Kazimierz Kozłowski

Sydney (Australia)

Streszczenie. Artykuł stanowi autobiografię prof. Kazimierza Kozłowskiego, lekarza, światowego autorytetu w dziedzinie wad kostnych, zwłaszcza dysplazji, honorowego członka Polskiego Towarzystwa Genetyki Człowieka. Opisał m.in. 12 nieznanymi wcześniej zespołów.

Abstract. The article is an autobiography by Prof. Kazimierz Kozłowski, a doctor, a world authority in the field of bone defects, especially bone dysplasia, a honorary member of the Polish Society of Human Genetics. He described, among others, twelve previously unknown syndromes.

Słowa kluczowe: Kazimierz Kozłowski, radiologia pediatria

Keywords: Kazimierz Kozłowski, pediatric radiology

Urodziłem się 6 czerwca 1928 roku w Poznaniu. Szkołę powszechną skończyłem w Wilnie, gdzie zastał nas początek II wojny światowej. Tam poznałem na własnej skórze ZSSR. Na początku maja 1941 roku przyjechałem z mamą i siostrą pod opieką Niemieckiego Czerwonego Krzyża do Warszawy¹. Małą maturę uzyskałem w 1944 roku na tajnych kompletach w tzw. „Szkole Stolarskiej”, a dużą maturę po upadku Niemiec w 1946 roku w Liceum Bergera² w Poznaniu. W latach 1946-1952 studiowałem medycynę na Uniwersytecie Poznańskim. W tym czasie byłem członkiem Kółka Pediatrycznego, złożonego ze studentów mających raz w miesiącu dodatkowe wykłady lub inne zajęcia z pediatrii. Dyplom lekarski otrzymałem w lutym 1952 roku. Do sierpnia tego roku pozostawałem asystentem I Kliniki Chorób Dziecięcych Akademii Medycznej w Poznaniu³.

W sierpniu 1952 roku zostałem powołany na trzymiesięczne ćwiczenia wojskowe. Po ukończeniu kursu, w stopniu porucznika, zostałem przydzielony do Szpitala

¹ Na początku wojny Kazimierz Kozłowski został wysłany do Wilna prawdopodobnie dla bezpieczeństwa. Jego ojciec, lekarz, po powrocie z niewoli niemieckiej sprowadził rodzinę do Warszawy, gdzie pracował jako radiolog w Szpitalu Ujazdowskim. Przeżył Powstanie Warszawskie. Za; Anna Latos-Bieleńska, Laudacja na cześć Profesora Kazimierza Kozłowskiego, < http://ptgc.pl/wp-content/uploads/2015/12/Koz%C5%82owski_Laudacja_1.pdf>, dostęp 30.06.2020 r.

² Obecnie jest to Liceum Ogólnokształcące nr III im. św. Jana Kantego w Poznaniu.

³ W 1950 roku z uniwersytetów wyodrębnione zostały wydziały lekarskie i farmaceutyczne oraz studia wychowania fizycznego, następnie przekształcone w akademie medyczne. Tak było również w Poznaniu. Wspomnianą kliniką kierował wtedy prof. Karol Jonscher (1889-1955), w tym roku akademickim także dziekan Wydziału Lekarskiego.

Wojskowego w Toruniu. W czasie służby wojskowej dochodziłem do lokalnego szpitala dziecięcego i do miejskiej przychodni radiologicznej. Ze Szpitala Wojskowego byłem oddelegowany do Warszawy na sześciomiesięczny kurs doskonalenia w pediatrii⁴.

Po zwolnieniu z wojska w 1956 roku odbyłem miesięczny kurs doskonalenia w radiologii w Bydgoszczy⁵, a następnie wróciłem na swoje dawne stanowisko w I Klinice Chorób Dziecięcych AM w Poznaniu⁶. W 1958 roku uzyskałem roczne stypendium Fundacji Rockefellera na wyjazd do prof. Johna Caffey'a w Babies Hospital w Nowym Jorku⁷. Podczas mojego pobytu, na wniosek prof. Caffey'a, Fundacja przedłużyła mi stypendium o pół roku, jednak władze dziekańskie, może władze rektorskie, a najpewniej Partia⁸, zdecydowały, że jestem nie do zastąpienia w Poznaniu, gdzie prowadziłem raz na miesiąc popołudniowe zajęcia studenckiego Kółka Pediatrycznego⁹.

W ciągu lat pracy w Szpitalu Wojskowym w Toruniu, a od 1953 do 1971 roku w I Klinice Chorób Dziecięcych (od 1969 r. wchodziła w skład nowoutworzonego Instytutu Pediatrii) AM w Poznaniu, uzyskałem pierwszy i drugi stopień specjalizacji z pediatrii, pierwszy stopień z radiologii i w 1962 roku specjalizację z radiologii pediatrycznej, a także w 1963 roku stopień doktora medycyny w Poznaniu i w 1966 roku doktora habilitowanego w Warszawie (praca habilitacyjna „Dysplazje przynasadowe”). W latach 1968-1969 byłem oddelegowany do Polsko-Amerykańskiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie na stanowisko kierownika pracowni radiologii¹⁰.

W 1971 roku na zaproszenie J. Davida Bowdlera, ówczesnego kierownika pracowni radiologicznej Royal Alexandra Hospital for Children w Sydney, wyjechałem z żoną i córką do Australii. Moim warunkiem była nostryfikacja moich specjalizacji radiologicznych bez żadnych egzaminów. Od 1 lipca, zaraz po przyjeździe, zaczą-

⁴ Organizatorem kursu było Centrum Kształcenia Medycznego Podyplomowego w Warszawie.

⁵ Kurs był zorganizowany przez – zlikwidowane w okresie transformacji polityczno-gospodarczej Polski – Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Bydgoszczy.

⁶ Od śmierci K. Jonschera w 1955 r. kierownikiem I Kliniki Pediatrii pozostawał prof. Teodor Rafiński (1907-1978), wymieniony w opracowanym przez Instytut Pamięci Narodowej „Katalogu pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy organów bezpieczeństwa”, <https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/4120>, dostęp 30.06.2020 r.

⁷ John Caffey (1895-1978) był pionierem radiologii pediatrycznej, autorem wydanego w 1945 r. pierwszego kompendium wiedzy w tym zakresie, założycielem The Society for Pediatric Radiology. Ukończył medycynę na Uniwersytecie Michigan, przez lata był związany zawodowo z Babies Hospital w Nowym Jorku. W 1946 r. przebywał w Polsce jako pracownik American Relief Administration, kierowanego przez Herberta Hoovera, z czasem prezydenta USA. Był twórcą pojęcia „dziecko wykorzystywanego” (abused child). Za: Richard A. Brand, Biographical Sketch: John Caffey, MD (1895-1978), „Clin. Orthop. Relat. Res.” 2011, 469 (3), s. 753-754.N. Thorne Griscom, John Caffey and his contributions to radiology, „Radiology” 1995, 194, s. 513-518.

⁸ Polska Zjednoczona Partia Robotnicza.

⁹ W drodze powrotnej K. Kozłowski zatrzymał się w Paryżu u znanego pediatry-genetyka prof. Pierre'a Maroteaux.

¹⁰ Polsko-Amerykański Szpital Dziecięcy (obecna nazwa to Uniwersytecki Szpital Dziecięcy) w Krakowie został otwarty w 1965 r. Powstał dzięki wsparciu Polonii amerykańskiej i finansowej pomocy rządu Stanów Zjednoczonych. W 1968 roku, jednocześnie, z poznańskiej Akademii Medycznej do tego szpitala oddelegowani zostali dr Kazimierz Kozłowski i prof. Olech Szczepski, po powrocie do Alma Mater organizator i kierownik Instytutu Pediatrii AM w Poznaniu.

łem pracować jako "senior staff radiologist" w tym szpitalu. To był najprzyjemniejszy okres mojej pracy zawodowej. W 1993 roku w wieku 65 lat przeszedłem na przymusową emeryturę. Przez parę lat dochodziłem sporadycznie do szpitala na konsultacje. Nadal utrzymywałem kontakty z ośrodkami poza Australią.

W czasie mojej pracy zawodowej, przed i po emeryturze, utrzymywałem liczne kontakty z ośrodkami pediatrycznymi i radiologicznymi w Europie, USA i Afryce Południowej. Wynikiem tego było ogłoszenie ponad 200 prac, których byłem współautorem, w tym czterech dostarczających nowych jednostek chorobowych. Należałem do kilku polskich i zagranicznych towarzystw lekarskich. W 1995 roku otrzymałem tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu w Sydney, a w 2013 roku honorowe członkostwo prestiżowego Czeskiego Towarzystwa Lekarskiego Bohemii im. Jana Evangelisty Purkyněgo.

Z tej perspektywy nasuwa mi się kilka refleksji. Nie mam pojęcia, w jakim zakresie Polsko-Amerykański Szpital Dziecięcy w Krakowie współpracował i współpracuje z podobnymi ośrodkami w USA. Możliwości były duże. Czy je wykorzystano, nie wiem. Materiał kliniczny w Krakowie był olbrzymi, obejmował przypadki z całej południowej Polski plus dodatkowe z północy kraju. Przez niecałe dwa lata mojej pracy w Krakowie nauczyłem się i widziałem więcej nowych, ciekawych dla mnie przypadków niż w czasie wcześniejszej, piętnastoletniej pracy zawodowej.

Problemem było to, że w Krakowie, podobnie jak w innych miastach prowincjonalnych, nikt nie był w stanie obsadzić wszystkich podspecjalizacji pediatrycznych. Dotyczyło to też pracowni radiologicznej. Prawdopodobnie obsadzić szpital tego typu i tej wielkości można było tylko w Warszawie, ale Amerykanie kierowali się innymi kryteriami. Finansowali budowę nowoczesnego szpitala dziecięcego, aby poprawić poziom i warunki opieki pediatrycznej tam, gdzie w Polsce była najgorsza. Komisja USA stwierdziła, że najgorsze warunki lokalowe panują w Poznaniu i dlatego tam chciała zbudować nowy ośrodek leczenia chorób dzieci. Być może dodatkowym powodem była obecność Konsulatu USA w Poznaniu. Niestety, w Poznaniu Komisję odprawiono z kwitkiem, oświadczając, że szpital dla dzieci zbudujemy sami i pomocy żadnej nie potrzebujemy. Profesorowie pediatrii, T. Rafiński i O. Szczepski, o pobycie i propozycji Komisji Amerykańskiej i decyzji władz dziekańskich, może rektorskich, a najprawdopodobniej Partii, dowiedzieli się dopiero po jej przeprowadzeniu z Poznania. Parę lat później Konsulat USA został przeniesiony do Krakowa. Nowy szpital pediatryczny w Poznaniu „budowaliśmy sami” jeszcze, gdy wyjeżdżałem latem 1971 roku do Australii. Szczegóły i okoliczności przeprowadzenia Amerykanów z Poznania znam od prof. O. Szczepkiego, prof. T. Rafińskiego oraz amerykańskiego kierownika budowy szpitala w Krakowie.

Sydney, 3 Maj 2020 r.

Bibliografia

1. Brand R. A., Biographical Sketch: John Caffey, MD (1895-1978), „Clin. Orthop. Relat. Res.” 2011, 469 (3), s. 753-754.
2. Griscom N. T., John Caffey and his contributions to radiology, „Radiology” 1995, 194, s. 513-518.
3. Latos-Bieleńska Anna, Laudacja na cześć Profesora Kazimierza Kozłowskiego, < http://ptgc.pl/wp-content/uploads/2015/12/Koz%C5%82owski_Laudacja_1.pdf>, dostęp 30.06.2020 r.
4. Instytut Pamięi Narodowej, Katalog pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy organów bezpieczeństwa, <https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/4120>, dostęp 30.06.2020 r.